

CO_2-Prestatieladder

CO_2-verslag 2025
’s-Hertogenbosch, juli 2026

Provincie Noord-Brabant

Inhoud

Leeswijzer 3

1. Doelstellingen en energiebeleid 4

2. Algemene eisen 5

2.1 Organisatie beschrijving 5
2.2 Planning 7
2.3 Wetgeving en risico beheer 8
2.4 CO_2-prestatieladder project 8

3. Waar Staan We Nu? CO_2-uitstoot en energieverbruik 9

3.1 CO_2-Footprint 9
3.2 Energiebalans 11
3.3 Flexibiliteit van het energiesysteem 13

4. Van inzicht naar reductie: Onze doelstellingen en plan van aanpak 15

4.1 Algemene uitleg strategie 15
4.2 Korte termijn 15
4.3 Korte termijnstrategie 17
4.4 Verantwoording doelstellingen 17
4.5 Voortgang op de doelstellingen 17
4.6 Vergelijking met sectorgenoten 18

5. CO_2-bewustwording binnen en buiten de organisatie 21

5.1 Sleutelpersonen 21
5.2 Communicatieplan 21

6. Samenwerking 25

6.1 Inventarisatie kennis- en samenwerkingsbehoeftes 25

Leeswijzer

Dit CO_2-jaarverslag bevat de belangrijkste informatie over het CO_2-managementsysteem van de Provincie Noord-Brabant. Dit document is als volgt opgebouwd:

- Management statement en energiebeleid
- Algemene eisen: Beschrijving van de organisatie
- Invalshoek A: Rapportage van CO_2-uitstoot conform ISO 14061-1
- Invalshoek B: Doelstellingen, maatregelen, ambities en voortgang
- Invalshoek C: Communicatie
- Invalshoek D: Samenwerking

1. Doelstellingen en energiebeleid

Provincie Noord-Brabant heeft in haar omgevingsvisie sterke duurzaamheidsambities in lijn met de nationale Klimaatwet. Noord-Brabant heeft de ambitie om in 2030 55% broeikasgassen te reduceren, in 2050 klimaatneutraal te zijn en om vergaand circulair te worden. De provincie wil in haar eigen bedrijfsvoering doen wat we verkondigen in ons beleid voor Brabant als geheel. Dat betekent dat we ook er ook voor de emissies van de provinciale organisatie naar streven om in 2055 klimaatneutraal te worden. In 2026-2027 zal de provincie een tussendoelstelling voor de provinciale organisatie voor 2030 vaststellen, met rekenschap van de nationale en provinciebrede doelstellingen.

De CO_2-Prestatieladder ondersteunt de provincie bij het stapsgewijs (bij)sturen op deze doelen. Dit doen we door inzicht te bieden in de actuele CO_2-footprint van de provinciale organisatie, door tussendoelen te stellen en evalueren en door maatregelen te formuleren om de benodigde reductie te behalen. De provincie werkt al sinds 2018 in de geest van de CO_2-Prestatieladder nog zonder daadwerkelijk gecertificeerd te zijn, inclusief een jaarlijks interne emissierapportage. Dit rapportagejaar 2025, opgeleverd in 2026, is het eerste rapportagejaar waarover de provincie formeel certificering aanvraagt en daarmee het startpunt van volledige naleving van alle CO_2-prestatieladder voorschriften.

In 2025 heeft de provincie Noord-Brabant haar interne Milieubeleidsverklaring geactualiseerd, waarin de intentie formeel is vastgelegd om ons in te zetten voor de duurzame toekomst, een verantwoorde bedrijfsvoering en voor de structurele verankering van milieudoelen (en daarmee ook de klimaatdoelen) in onze strategie en dagelijkse praktijk (Bron: Milieubeleidsverklaring Provincie Noord-Brabant 2025).

2. Algemene eisen

2.1 Organisatie beschrijving

De Provincie Noord-Brabant valt onder NACEcode 84 / 842, wat correspondeert met **algemene overheidsdiensten**. Hieronder vallen onder meer de uitvoering van wet- en regelgeving, fiscale taken, strategische planning en publieke veiligheid. De provincie vervult een brede bestuurlijke rol en is verantwoordelijk voor diverse kerntaken, waaronder ruimtelijke ordening, natuurbeheer, aanleg en onderhoud van provinciale wegen en fietspaden, milieutoezicht, en toezicht op gemeenten en waterschappen. Daarnaast voert de provincie verschillende onderdelen van landelijke wetgeving uit, waaronder bepalingen uit de Omgevingswet.

In het jaar 2025 realiseerde de Provincie Noord-Brabant een jaaromzet van 1,4 miljard euro en bedroeg het balanstotaal meer dan 25 miljoen euro. Het personeelsbestand omvatte in datzelfde jaar 1.547 medewerkers. Deze cijfers onderstrepen de omvang en het publieke belang van de organisatie binnen het bestuurlijke landschap van Noord-Brabant (Bron: Jaarrekening 2025 Provincie Noord-Brabant)

Op basis van sectie 4.2 van het Handboek 4.0 wordt de organisatie geclassificeerd als een grote onderneming, wat betekent dat er geen uitzonderingen van toepassing zijn en dat volledig wordt voldaan aan de vereisten voor trede 1.

2.1.1 Organisatiegrens

De hoofdentiteit, provinciehuis, van onze organisatie is gevestigd aan de Brabantlaan 1, ’s-Hertogenbosch. Het hoogste niveau volgens de top down methode wordt gevormd door Provincie Noord-Brabant. In het kort, omvat alle vestigingen die vallen onder de verantwoordelijkheid van Provincie Noord-Brabant, inclusief de 5 steunpunten in Noord-Brabant.

Voor de CO_2-footprint zijn we uitgegaan van de gehele provinciale organisatie van provincie Noord-Brabant. Hieronder wordt toegelicht wat er onder provinciale organisatie wordt verstaan:

- Provinciale organisatie. Dit houdt in alle locaties waar de medewerkers van de Provincie werkzaam zijn.
- Vastgoed dat in het beheer is van de provincie Noord-Brabant. In onderstaande vastgoedlijst van de provincie is opgenomen van welke panden de provincie eigenaar is en welke panden er worden gehuurd.

Het hoogste niveau wordt gevormd door Provincie Noord-Brabant. De methode 1: de top down methode en vervolgens de operationele controlemethode zijn toegepast. Op basis hiervan zijn alle entiteiten op de KvK lijst meegenomen, zijnde:

Vastgoed

- Provinciehuis Noord-Brabant, Brabantlaan 1 te 's-Hertogenbosch (in eigen beheer)
  - Provincie Noord-Brabant, Brabantlaan 3 te 's-Hertogenbosch (wordt verhuurd aan derden, in eigen beheer)
  - Steunpunt Eethen
  - Steunpunt Helmond
  - Steunpunt Oud-Gastel
  - Steunpunt Uden
  - Steunpunt Westerhoven
  - de huurlocatie 'De witte dame' te Eindhoven (Stimulus)
  - VRI's, gemalen, GSM-masten, openbare verlichting, Wijs op reis

Verbonden partijen

Geen van de verbonden partijen van de provincie voldoen in 2025 aan de criteria om opgenomen te worden in organisatiegrens.

Vervoersmiddelen en materieel

De provincie heeft een aantal materiele bezittingen die van invloed zijn op de CO_2-uitstoot. Denk hierbij aan voertuigen en machines die worden ingezet voor dienstreizen van medewerkers en het uitvoeren van beheer en onderhoudstaken. Het brandstofverbruik van al deze middelen wordt meegenomen in de CO_2-footprint. Het overzicht van deze bezittingen zal jaarlijks worden bijgewerkt naar de laatste stand van zaken. Daarnaast is de provincie als eigenaar verantwoordelijk voor het reduceren van het verbruiken dan wel voor het reduceren van de CO_2-uitstoot.

Openbare verlichting & verkeersregelinstallaties

De provincie is eigenaar van de openbare verlichting op de provinciale grond. Denk hierbij aan straatverlichting, abri's en verkeerslichten. Het elektriciteitsverbruik van deze verlichting wordt meegenomen in de CO_2-footprint. Daarnaast is de provincie als eigenaar verantwoordelijk voor het reduceren van de verbruiken dan wel voor het reduceren van de CO_2-uitstoot.

Gemalen, pompen en wijs op reis

De provincie is eigenaar van de gemalen en pompen die worden gebruikt om het waterniveau op peil te houden en/of af te pompen, welke buiten eigendom van het waterschap vallen. Het energieverbruik van deze gemalen en pompen worden meegenomen in de CO_2-footprint van de provincie. Daarnaast is de provincie als eigenaar verantwoordelijk voor het reduceren van de verbruiken dan wel voor het reduceren van de CO_2-uitstoot.
(Bron: Jaarstukken 2025, Provincie Noord-Brabant)

Gehuurde vastgoedlocaties

De locatie De Witte Dame (Emmasingel 26, te Eindhoven) wordt gehuurd door Stimulus welke onderdeel is van de provincie, en wordt daarom meegenomen in de totale CO_2-footprint en energiebalans. Er is nog geen concreet zicht op het verbruik aangezien wij als huurder de gebruikers all-in servicekosten betalen en beperkte invloed hebben op het energieverbruik en de daarmee samenhangende CO_2-uitstoot.

Op dit moment is daarom een plausibele inschatting gemaakt van het verbruik op deze locatie: dit resulteert in een uitstoot van 4 ton, wat 1% van de totale footprint van de provincie betreft. De onderbouwing hiervoor staat in het CO_2-dashboard. Voor het verbeteren van het inzicht zal er contact opgenomen worden met de verhuurder.

Wat hebben we NIET meegenomen

Het Museumkwartier is in dit verslag nog niet opgenomen, aangezien dit pand pas vanaf 2026 onderdeel uitmaakt van ons vastgoedbezit.

Daarnaast zijn enkele panden buiten onze boundary gelaten, waaronder de busremises, het Waterstraatcomplex en Expo-N, aangezien deze als verhuurd bezit worden aangemerkt en daarmee onder Scope 3 (Downstream) vallen.

2.2 Planning

De provincie werkt met een energie- en CO_2-managementsysteem. Dit is een Dashboard waarin alle informatie is opgeslagen en samengebracht om het energieverbruik te optimaliseren en de CO_2-uitstoot te verminderen. Dit systeem wordt opgezet, uitgevoerd, onderhouden en continue verbeterd volgens de Plan-Do-Check-Act (PDCA) cyclus.

In de **Plan-fase** worden doelstellingen en vereisten vastgesteld op basis van de eisen van de CO_2-Prestatieladder. In deze fase worden de benodigde processen, mogelijke risico's en kansen om de beste resultaten te behalen geïdentificeerd.

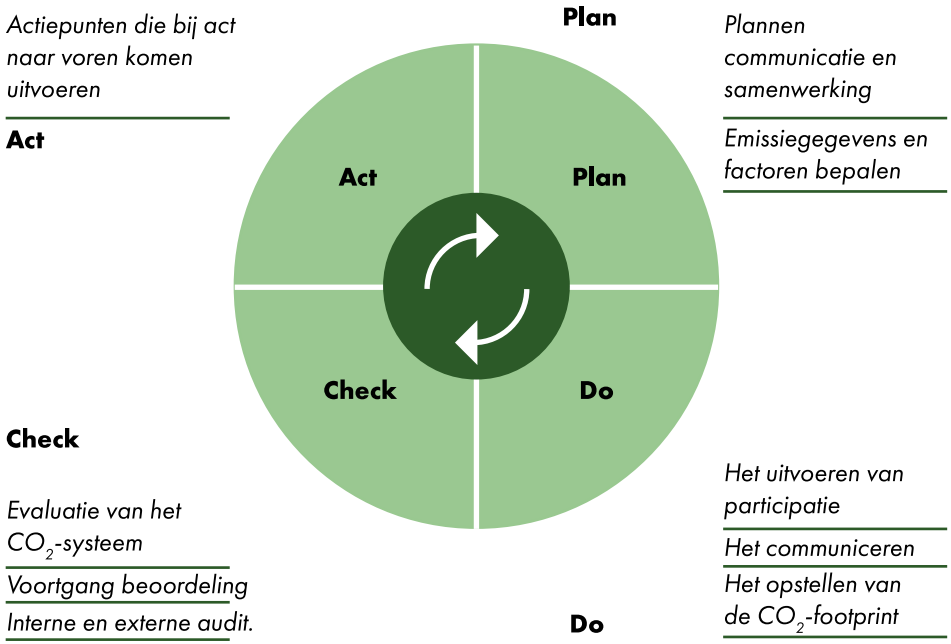
In de **Do-fase** worden de geplande acties uitgevoerd en geïntegreerd in de dagelijkse bedrijfsprocessen. Hierbij wordt er gefocust op continue verbetering en de betrokkenheid van medewerkers.

In de **Check-fase** wordt gecontroleerd of de genomen maatregelen effectief zijn en of de doelstellingen worden behaald. Dit gebeurt door monitoring van het managementsysteem, meten van de voortgang en het uitvoeren van interne audits van het energie- en CO_2-managementsysteem. Afwijkingen en verbeterpunten worden geanalyseerd.

In de **Act-fase** worden corrigerende en preventieve maatregelen doorgevoerd, op basis van de evaluaties, om het systeem en de energie- en CO_2-prestaties continu te verbeteren.

Door de PDCA-cyclus steeds opnieuw toe te passen, blijven we het energieverbruik verbeteren en de CO_2-uitstoot verminderen, met focus op duurzaamheid en efficiëntie.

De provincie werkt met een interne projectplanning waarin te zien is op welke manier de PDCA-cyclus van de organisatie is ingericht. Door de cyclus steeds opnieuw toe te passen, blijven we het energieverbruik verbeteren en de CO_2-uitstoot verminderen, met focus op duurzaamheid en efficiëntie.

PDCA-cyclus met de stappen Plan, Do, Check en Act, die samen een proces van continue verbetering weergeven.

2.3 Wetgeving en risico beheer

Binnen de organisatie waarborgen we voortdurende naleving van relevante wet- en regelgeving op het gebied van CO_2-reductie en energiebesparing door:

- Actieve monitoring van wijzigingen in wetgeving, certificeringsnormen en beleidsontwikkelingen;
- Deelname aan brancheverenigingen en regelmatige afstemming met relevante instanties en toezichthouders;
- Periodieke audits en juridische controles om naleving en compliance te verzekeren.
- De organisatie heeft zicht geabonneerd op een nieuwsbrief met als doel up-to-date te blijven omtrent ontwikkelingen met betrekking tot duurzaamheid en wetgeving, zijnde: RVO.

Daarnaast worden risico's en kansen met betrekking tot het CO_2-managementsysteem systematisch beheerd:

- Risico's worden geïdentificeerd via interne audits, trendanalyses en risico-evaluaties;
- Kansen voor verbetering en innovatie worden actief benut, bijvoorbeeld door investeringen in duurzame energieopwekking en efficiëntere bedrijfsvoering;
- Correctieve en preventieve maatregelen worden tijdig ingezet om prestaties continu te verbeteren

Door deze gestructureerde aanpak blijven we aantoonbaar op de hoogte van wetgeving en risico's en dragen we bij aan voortdurende verbetering van onze energie- en CO_2-prestaties, in lijn met de CO_2-Prestatieladder.

Een algemeen overzicht van risico's en wetgeving wordt weergegeven in het Wetgevingsregister en Risico-inventarisatie in het CO_2-dashboard van de provincie.

2.4 CO_2-prestatieladder project

De provincie verkrijgt als publieke opdrachtgever zelf geen gunningvoordeel door de CO_2-Prestatieladder. De provincie is voornemens om bij raamcontracten met leveranciers criteria op te nemen voor CO_2-neutraal vervoer.

3. Waar Staan We Nu? CO_2-uitstoot en energieverbruik

Invalshoek A: Inzicht

3.1 CO_2-Footprint

De CO_2-footprint is opgesteld in het CO_2-dashboard, conform het GHG-protocol. In het dashboard is ook het datakwaliteitsmanagementplan (DKMP) voor de verschillende emissiestromen opgenomen. In dit overzicht is per datapunt aangegeven welke onzekerheden en verbeterpunten zijn geïdentificeerd. De footprint is opgesteld aan de hand van Well-to-Wheel emissiefactoren. Voor Provincie Noord-Brabant zijn niet-CO_2-broeikasgassen niet relevant.

Type emissiestroom scope 1	Aantal	Eenheid	Conversiefactor (g co_2 per eenheid)	Uitstoot (ton co_2)	
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - diesel	4.924,0	liter	3.251,0	16,0	5%
Brandstofverbruik wagenpark - diesel	44.024,0	liter	3.251,0	143,1	44%
Groengas (GFT-vergisting)	261.910,0	m^3	461,0	120,7	38%
		Totaal scope 1		**279,9**	

Market based

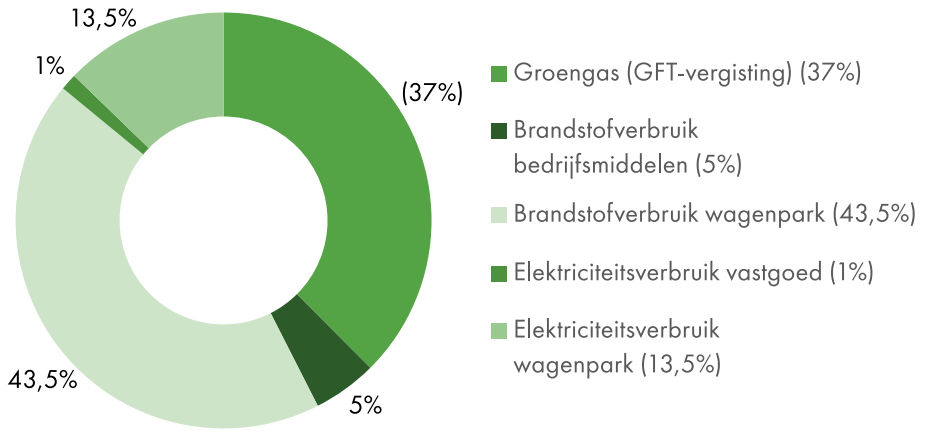
Type emissiestroom scope 2	Aantal	Eenheid	Conversiefactor (g co_2 per eenheid)	Uitstoot (ton co_2)	
Elektriciteitsverbruik - grijze stroom	8.283	kWh	497,0	4,1	1%
Elektriciteitsverbruik - groene stroom	5.358.342	kWh	-	-	0%
Elektriciteitsverbruik - groene stroom opgewekt	95.162	kWh	-	-	0%
Elektriciteitsverbruik - teruglevering	-92.672	kWh	-	-	0%
Elektriciteitsverbruik - wagens grijs	89.578	kWh	497,0	44,5	14%
	0		-	-	0%
		Totaal scope 2		**48,6**	
Totale emissies scope 1 en 2				**328,5**	**100%**

Onderstaande tabel toont het location-based elektriciteitsverbruik.

Location based

Type emissiestroom scope 2	Aantal	Eenheid	Conversiefactor (g co_2 per eenheid)	Uitstoot (ton co_2)
Elektriciteitsverbruik - gridmix (NL)	5.458.693	kWh	268	1462,9
		Totaal scope 2		**1.463**

CO_2-footprint Scope 1 & 2 2025

3.1.1 Niet-CO_2-broeikasgassen

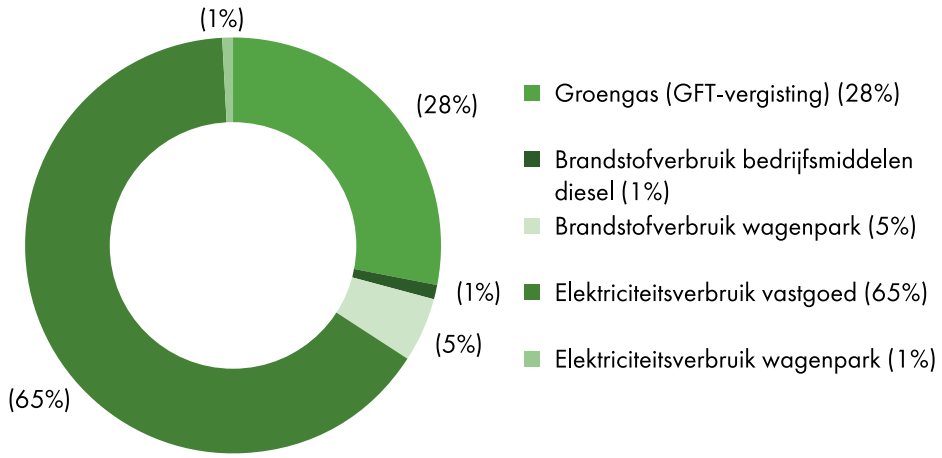
Binnen de organisatie is onderzocht of deze overige emissie bronnen aanwezig zijn. Uit dit onderzoek blijkt dat er koelgassen worden gebruikt in de airco units, echter is dit een gesloten systeem waardoor er geen lekkage is en dus geen bijvullen van koelgassen.

3.2 Energiebalans

Het energieverbruik is opgesteld in het CO_2-dashboard.

Tabel M1A. Input voor samenvattend figuur Energiebalans (in GJ)	
Type	**Energie**
Groengas (GFT-vergisting)	8.289,5
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen diesel	176,8
Brandstofverbruik wagenpark	1.580,5
Elektriciteitsverbruik vastgoed	19.328,0
Elektriciteitsverbruik wagenpark	322,5
Totaal:	**29.697,3**

Energiebalans 2025

3.2.1 Energiebeoordeling

Een belangrijk onderdeel van het energieplan is om duidelijk te maken waar de meeste energie wordt verbruikt. Daarom is onderzocht welke processen en activiteiten binnen de organisatie de grootste invloed hebben op het energieverbruik en de CO_2-uitstoot. Met deze informatie kijken we waar verbeteringen doorgevoerd kunnen worden voor het optimaliseren van ons energieverbruik.

De emissiestromen die in rapportagejaar 2025 gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor ten minste 80% van het energieverbruik binnen de organisatie zijn:

1. Gasverbruik (28%)
2. Elektriciteitsverbruik vastgoed (65%)

Gasverbruik

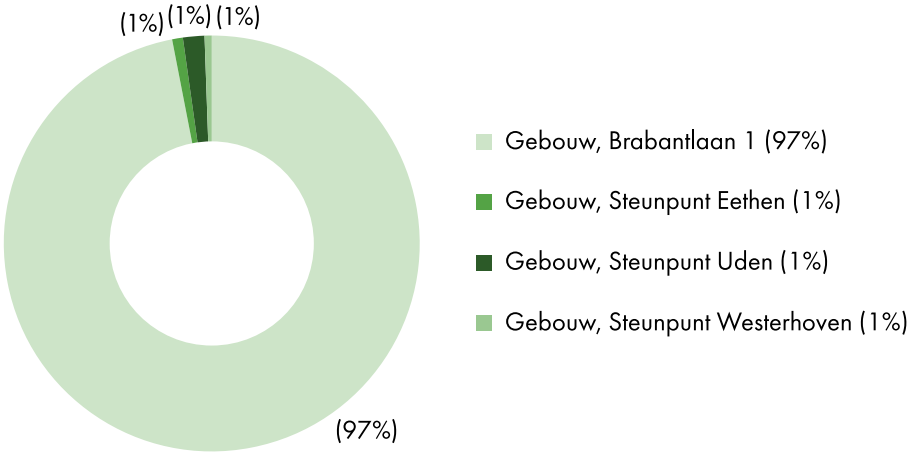
Gebouw, Brabantlaan 1
In 2025 is 248.642 m^3 gas verbruikt

Gebouw, Steunpunt Eethen
In 2025 is 2.622 m^3 gas verbruikt

Gebouw, Steunpunt Uden
In 2025 is 3.725 m^3 gas verbruikt

Gebouw, Steunpunt Westerhoven
In 2025 is 2.086 m^3 gas verbruikt

Gasverbruik gebouwen 2025 in m³

De steunpunten in Helmond en Oud-Gastel, en Brabantlaan 3 zijn verduurzaamd en beschikken niet langer over een gasaansluiting.

Elektriciteitsverbruik

Aangezien de provincie Noord-Brabant 100% groene elektriciteit inkoopt of opwekt voor al haar locaties en er geen emissies gepaard gaan met het opwekken van duurzame energie zien we deze emissies niet terug.

Het voortzetten van de belangrijkste maatregelen die hebben bijgedragen aan het behouden van de Scope 2 emissie zijn daardoor in scope 2 0 gebleven:

- Het inkopen van 100% groene stroom voor de gebouwen en openbare voorzieningen OVL/VRI;
- Het opwekken van groene stroom op het eigen terrein middels zonnepanelen;
- Het laden van deelauto's op het eigen terrein van de provincie met groene stroom.

Gebouw, Brabantlaan 1

In 2025 is 2.010.409 kWh aan elektriciteit verbruikt ten behoeve van de Brabantlaan 1 (1.834.766kWh) + 1a het voorplein (175.643kWh). Het verbruik van het voorplein bestaat uit laadpalen in beheer van de provincie.

Gebouw, Brabantlaan 3 (Nieuwbouw)

In 2025 is 489.702 kWh aan elektriciteit verbruikt ten behoeve van de Brabantlaan 3. Dit is berekend door het totaal aan ingekochte elektriciteit, de hoeveelheid opgewekte elektriciteit, minus de hoeveelheid teruglevering. Aangezien de provincie dit niet zelf verbruikt.

Gebouw, steunpunten

In 2025 is 104.057 kWh aan elektriciteit verbruikt ten behoeve van de gebouwen (steunpunten).

Openbare verlichting

In 2025 is 2.512.711 kWh aan elektriciteit verbruikt ten behoeve van de openbare verlichting.

Verkeersregelinstallaties

In 2025 is 290.716 kWh aan elektriciteit verbruikt ten behoeve van de verkeersregelinstallaties en overige verkeersvoorzieningen.

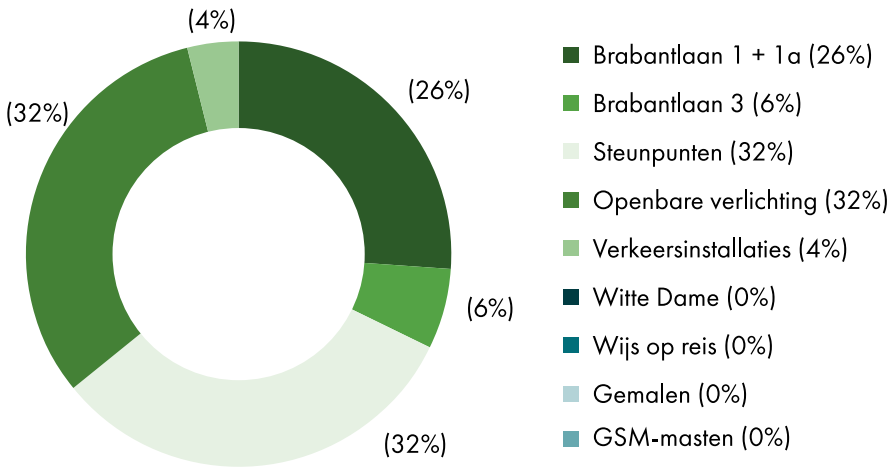
Gehuurde locaties

In 2025 is 8.283 kWh (inschatting) aan elektriciteit verbruikt ten behoeve van de gehuurde locaties. Dit betreft de locatie De Witte Dame in Eindhoven.

Overige

In 2025 is 2.686 kWh aan elektriciteit verbruikt ten behoeve van Wijs op reis.
In 2025 is 12.644 kWh aan elektriciteit verbruikt ten behoeve van de Gemalen.
In 2025 is 989 kWh aan elektriciteit verbruikt ten behoeve van de GSM-masten.

Electriciteitsverbruik 2025 in kWh

Conclusie en aanbevelingen

Scope 1

Met name het gebruik van groen gas is verantwoordelijk voor het grootste deel van de Scope 1 emissies (83%).

Daarnaast draagt het gebruik van dieselauto's fors bij aan de CO_2-uitstoot. Het terugdringen van het aantal kilometers dat met dieselauto's wordt gereden en het op termijn vervangen van dieselauto's door elektrische voertuigen, is dan ook een belangrijke reductiestrategie voor de provincie Noord-Brabant.

Belangrijk aandachtspunt daarbij is het bereik van deze auto's en de mate waarin ze per direct beschikbaar zijn om incidentmanagement taken uit te voeren.

Scope 2

Aangezien de inkoop van het eigen elektriciteitsverbruik 100% groen stroom betreft is de uitstoot 0 ton CO_2. Daarnaast huurt de provincie de locatie De Witte Dame, waar uit wordt gegaan van grijze stroom. Hierdoor komt het totaal uit op 4,1 ton CO_2 (100% van de uitstoot in scope 2).

Doordat de steunpunten in Helmond en Oud-Gastel, en Brabantlaan3 gasloos zijn geworden, wordt hier meer elektriciteit verbruikt.

In 2025 is gestart met de vervanging van de armaturen en voorziet de provincie alle lichtmasten langs provinciale wegen van LED verlichting. Dat bespaart tot wel 90% energie, is efficiënter en veiliger voor het verkeer.

Voor de gehuurde locatie zal gekeken worden naar de mogelijkheden voor verbeterd inzicht, door in contact op te nemen met de verhuurder.

Onze ambitie is om de komende jaren openbare verlichting (OVL) met energie-opweksystemen en batterijopslag toe te passen, zodat energie lokaal kan worden opgewekt en opgeslagen voor een efficiënter en duurzamer gebruik.

3.3 Flexibiliteit van het energiesysteem

In de context van de energietransitie speelt flexibiliteit in het energiesysteem een steeds belangrijkere rol. Door de toename van variabele hernieuwbare energiebronnen wordt het noodzakelijk om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen.

Daarom hebben wij expliciete aandacht voor de rol die organisaties spelen in het vergroten van deze systeemflexibiliteit.

Gezien de provinciale spreiding van de vestigingen is onderzocht in hoeverre deze locaties te maken hebben met netcongestie. Volgens de capaciteitskaart van Netbeheer Nederland blijkt dat:

- Provinciehuis Brabantlaan 1 en Brabantlaan 3
- Steunpunt Eethen
- Steunpunt Helmond
- Steunpunt Uden
- Steunpunt Oud-Gastel
- Steunpunt Westerhoven
- De Witte Dame

zich bevinden in een regio met een tekort aan transportcapaciteit en een wachtrij voor netaansluitingen.

Om bij te dragen aan een stabieler en flexibeler energiesysteem, overwegen we maatregelen als:

a. Slim energiegebruik en laadbeheer

Door elektrische voertuigen vooral op te laden tijdens momenten van lage netbelasting of hoge zonne-opbrengst (bijvoorbeeld overdag tijdens werktijden), kan het verbruik beter worden afgestemd op beschikbaarheid.

b. Energieopslag

De installatie van batterijsystemen maakt het mogelijk om lokaal opgewekte energie tijdelijk op te slaan en te gebruiken op piekmomenten. Dit helpt met het spreiden van de belasting gedurende de dag. Zowel binnen programma's Multimodale Bereikbaarheid (MMB) als bij Facilitaire dienstverlening (FDV) wordt er uitgezocht wat de mogelijkheden zijn voor energieopslag.

4. Van inzicht naar reductie: Onze doelstellingen en plan van aanpak

Invalshoek B: Reductie

4.1 Algemene uitleg strategie

De lange termijn ambities en doelen van de provincie zijn beschreven in hoofdstuk 1. Om hier te komen hebben we als organisatie een korte termijnstrategie met bijbehorende maatregelen.

4.2 Korte termijn

4.2.1 Korte termijn CO_2-doelstellingen:

Voor de korte termijn is er een CO_2-doelstelling opgesteld. Het behalen van de kortetermijndoelstelling is een resultante van de besparing van de maatregelen vanuit het plan van aanpak. Om de voortgang te kunnen monitoren is de hoofddoelstelling onderverdeeld in subdoelstellingen per scope.

De provincie Noord-Brabant wil in 2026 de CO_2-uitstoot met 2% verminderen ten opzichte van 2025. Absoluut gaat dit om een afname van 6,6 ton CO_2.

Er zijn doelen voor 2030 vastgesteld in 2023 ten opzichte van 2018 voor CO_2-reductie, energie-reductie, circulariteit. In 2026 worden op basis van de nieuwe 0-meting (2025) in het kader van het certificeringstraject nieuwe tussendoelstellingen bepaald (doorvertaling) voor de verduurzaming van de organisatie in de lijn met de nationale doelstelling in 2030. Tot die tijd werken we met een gemiddelde reductie van 4% per jaar (startjaar 2025) op basis uitgaande van een reductie van 100% om klimaatneutraal te zijn in 2050.

Hoewel de reductiedoelstelling voor 2026 uitkomt op 2% en daarmee lager is dan de beoogde gemiddelde jaarlijkse reductie van 4%, worden in 2027 aanvullende maatregelen geïmplementeerd die naar verwachting zorgen voor een bovengemiddelde reductie, waardoor de organisatie op koers blijft richting klimaatneutraliteit in 2050.

Subdoelstellingen

Op basis van de maatregelen die de provincie wil nemen in 2026 is de verwachting dat alle reductie in scope 1 zal plaatsvinden door: elektrificatie van het wagenpark (weginspectiewagens), verminderen brandstofverbruik en verminderen van gasverbruik. Dit resulteert in de volgende subdoelstellingen:

Provincie Noord-Brabant heeft als doel om in 2026 de uitstoot in scope 1 met 2% te reduceren ten opzichte van 2025. Absoluut gaat dit om 6,6 ton. Provincie Noord-Brabant heeft als doel om in 2026 de uitstoot in scope 2 met 0% te reduceren ten opzichte van 2025. Absoluut gaat dit om 0,0 ton.

De doelstelling voor scope 2 is vastgesteld op 0%, omdat de organisatie reeds 100% groene stroom inkoopt en verdere elektrificatie en energiebesparing daardoor niet leiden tot een aantoonbare afname van de scope 2 CO_2-uitstoot, hoewel deze maatregelen wel bijdragen aan een lager energieverbruik en een verdere verduurzaming van de organisatie.

4.2.2 Korte termijn energie doelstellingen

Voor de korte termijn zijn er ook energiedoelstellingen opgesteld, die net zoals de CO_2-doelstelling voortkomen vanuit de maatregelen in het plan van aanpak. Naast de energie hoofddoelstelling zijn er ook diverse energie subdoelstellingen opgesteld.

Provincie Noord-Brabant wil in 2026 het energieverbruik in scope 1 & 2 met 9% verminderen ten opzichte van 2025. In 2027 worden op basis van de nieuwe 0-meting (2025) in het kader van het certificeringstraject nieuwe tussendoelstellingen bepaald (doorvertaling) voor de verduurzaming van de organisatie.

Subdoelstellingen opslag, opwek of gebruik van duurzame energie

- Opslag: Provincie Noord-Brabant start binnen de programma's Multimodale Bereikbaarheid (MMB) en Facilitaire dienstverlening (FDV) met onderzoek naar de mogelijkheden voor het inzetten van energieopslag.
- Opwek: Vervolg opwek van groene stroom op steunpunten Helmond en Oud-Gastel. Er wordt binnen Provincie Noord-Brabant onderzoek gedaan naar het uitbreiden van de zonnepanelen op het Provinciehuis en bij steunpunten

Gebruik van duurzame energie: De organisatie onderzoekt haar elektriciteitsverbruik om op basis daarvan laadpalen, batterijsystemen en andere flexibel inzetbare installaties zoveel mogelijk aan te sturen om op momenten van hoge duurzame energie-opwek energie te verbruiken. Een voorbeeld hiervan is het inzichtelijk maken van de hoeveelheid elektriciteit die in totaal is opgewekt bij de zonnepanelen langs de weg, waardoor dit eventueel geoptimaliseerd kan worden.

Maatregelen korte en midden lange termijn

Per scope per jaar

In 2025 uitgevoerd (uit plan van aanpak)

Scope 1

- Vervangen diesel auto door elektrische auto
- Beschikbaar stellen deelfiets, e-bike of e-scooter
- Aanbieden (persoonlijke) NS Businesscards
- Controle juiste bandenspanning auto's die beschikbaar gesteld zijn door de organisatie
- Verwarming met groen gas of inkopen GVO's
- Onderzoek naar de bezettingsgraad van kantoorpanden

Scope 2

- LED binnenverlichting toepassen met beweging sensoren
- Deel verlichting voor LED verlichting in het hoofdgebouw
- Toename elektriciteitsverbruik door dieselauto vervangen
- Onderzoek naar energieopslag
- WTW plaatsen (warmtewinning vanuit warme kant) en luchtbehandelingskasten vervangen)
- Onderzoek naar afstoten van steunpunten
- OVL met energie-opweksysteem en batterij
- Vervanging enkel glas voor triple glas in de centrale hal

2026 + 2027 korte termijn (uit plan van aanpak)

Scope 1

- Geleidelijk overstappen van fossiele wagens (weginspectie) naar elektrische wagens

Scope 2

- Start energieopslag vanuit uitkomsten onderzoek
- OVL met energie-opweksysteem en batterij
- Verduurzamen elektrotechnische installaties

2028 – 2030 midden lange termijn

Scope 1

- Geleidelijk overstappen van fossiele wagens (weginspectie) naar elektrische wagens

Scope 2

- VRI met energie-opweksysteem en batterij

4.3 Korte termijnstrategie

De korte termijnstrategie richt zich op het realiseren van snel haalbare verbeteringen binnen de eigen organisatie. Omdat we al jaren bezig zijn, is het laaghangend fruit al benut en zijn we nu bezig om andere items aan te pakken. Zoals bijvoorbeeld elektrificatie deel van wagenpark, plaatsten van zonnepanelen langs de weg, en van het gas af bij de 2 steunpunten Helmond en Oud-Gastel.

De dataverzameling is op orde, maar we blijven werken aan verbeteren van de kwaliteit. Hoe we dit doen staat beschreven in een Datakwaliteitsmanagementplan.

4.4 Verantwoording doelstellingen

Bij het opstellen van de doelstelling is rekening gehouden met onderstaande punten. De doelstelling is:

a. ambitieus gezien de eigen situatie van de organisatie en die ambitieus is in vergelijking tot de CO_2-reductiedoelstelling van relevante organisaties in haar sector en in relatie tot wettelijke verplichtingen die van toepassing zijn. De doelstelling is in lijn met de ambitie om in 2050 0 uitstoot te hebben binnen de provincie. Dit laat direct zien dat de doelstelling in lijn is met wettelijke verplichtingen.

b. de Trias Energetica als vertrekpunt heeft, waarbij geldt dat CO_2-reductie die tegelijkertijd leidt tot finale energiebesparing de voorkeur moet hebben boven CO_2-reductie waarbij geen of minder finale energie bespaard wordt.

4.5 Voortgang op de doelstellingen

In 2018 is een 0-meting van de CO_2-emissies van de provinciale organisatie uitgevoerd en een doel van 25% CO_2-reducties in 2025 ten opzichte van 2018 gesteld. Dit doel is in 2025 gerealiseerd. Dit heeft niet plaatsgevonden onder toezicht van een externe auditor en de onderbouwing is niet extern gepubliceerd. 2025 is een startjaar onder de CO_2-prestatieladder en vormt daarmee een nieuw basisjaar. Voortgang vanaf 2025 zal de komende jaren zichtbaar worden en jaarlijks gerapporteerd in het CO_2-verslag van de komende tijd.

De voortgang op de maatregelen zijn beschreven in het CO_2-dashboard.

4.5.1 Voortgang scope 1 & 2

Omdat 2025 ons startjaar en dus basisjaar is, is er nog geen voortgang te zien. Dit zal de komende jaren zichtbaar worden en gerapporteerd in het CO_2-verslag van de komende jaren.

4.5.2 Voortgang energiedoelstelling

Omdat 2025 ons startjaar en dus basisjaar is, is er nog geen voortgang te zien. Dit zal de komende jaren zichtbaar worden en gerapporteerd in het CO_2-verslag van de komende jaren.

4.6 Vergelijking met sectorgenoten

Om te kunnen bepalen hoe ambitieus onze doelstellingen en maatregelen is er gekeken naar sectorgenoten en is de maatregellijst van SKAO ingevuld. Door inzicht te krijgen in sectorprestaties kunnen wij:

- Realistische reductiedoelstellingen formuleren
- Effectieve reductiemaatregelen identificeren
- Technologische en methodische innovaties signaleren
- De eigen voortgang objectief valideren
- Het onderscheidend vermogen in duurzaamheid identificeren

Basisgegevens sectorgenoten

De relevante sectorgenoten (vergelijkingsprovincies) zijn Provincie Zeeland, Provincie Groningen en Provincie Drenthe. Hieronder staan hun kerngegevens: aantal FTE, provincieoppervlakte en inwonertal:

Provincie	Aantal FTE	Oppervlakte (KM2)[1]	Inwonertal[2]	Niveau/ trede & basisjaar
Zeeland	Ca. 690	2933 (incl. Water)	394.500	Niveau 3 (2021)
Groningen	Ca. 1000	2960 (incl. Water)	601.500	Niveau 3 (2019)
Drenthe	Ca. 800	2680 (incl. Water)	508.000	Trede 1 (2024)
Noord-Brabant	Ca. 1547	5.082 (incl. Water)	2.676.000	Trede 1 (2025)

[1] Bron: CBS/Provinciegegevens; [2] eind 2025.

De sectorgenoten Zeeland, Groningen en Drenthe worden als relevant beschouwd omdat het eveneens Nederlandse provinciale overheidsorganisaties zijn. Ze opereren in dezelfde publieke sector (decentrale overheid), hebben vergelijkbare wettelijke taken en maatschappelijke verantwoordelijkheden en streven naar klimaatneutraliteit binnen de eigen organisatie. Bovendien zijn alle drie actief op de CO_2-Prestatieladder, zodat Noord-Brabant zinvol met hen kan worden vergeleken qua ambities en prestaties.

Belangrijkste CO_2- en energiemaatregelen van sectorgenoten

Alle drie provincies voeren vergelijkbare maatregelenpakketten uit, gericht op energiebesparing en reductie van CO_2 in de eigen organisatie:

- Provincie Zeeland: Sinds 2012 wordt de eigen CO_2-uitstoot gemeten én gecompenseerd via het Zeeuws Klimaatfonds. Enkele kernmaatregelen:
  - Verduurzaming wagenpark: Bijna het gehele voertuigenpark is anno 2023 geëlektrificeerd, met uitzondering van zwaardere dienstvoertuigen (kantoortaken). Vanaf 2025 gaan ook deze kantonnierwagens over op HVO100 biobrandstof (duurzame synthetische diesel).

- Schone energie: De provincie koopt 100% groene stroom en biogas in. Dit maakt haar elektriciteitsverbruik effectief CO_2-neutraal, maar Zeeland richt zich ook op energieverbruiksreductie. Overal is openbare verlichting en verkeerssignalering vervangen door LED om stroom te besparen.
- Vastgoed verduurzamen: Zeeland isoleert provinciale gebouwen, plaatst zonnepanelen en vervangt gasgestookte ketels door (hybride) warmtepompen. Met deze gebouwmaatregelen daalde het gasverbruik bijvoorbeeld drastisch (–90% tussen 2019 en 2023).

- Provincie Groningen: zet breed in op emissiereductie via vervoer, gebouwen en mobiliteit:
  - Wagenpark: Groningen vervangt brandstofauto's door elektrische voertuigen (EV's staan in bestelling). Voor bestaande dieselvoertuigen wordt HVO100 biobrandstof ingezet als tijdelijke transitiebrandstof.
  - Hernieuwbare energie & gebouwen: De provincie koopt 100% groene energie in en investeert in eigen opwek (bijv. 660 zonnepanelen op het provinciehuis). Bestaand vastgoed wordt verduurzaamd en gasvrij gemaakt (netto emissieloze/gasloze gebouwen uiterlijk in 2028).
- Provincie Drenthe: hanteert een ambitieuze set maatregelen die in de kern vergelijkbaar zijn:
  - Gebouwen en energie: Het provinciehuis is gasloos gemaakt en de volledige binnenverlichting wordt omgebouwd naar LED.
  - Wagenpark & mobiliteit: Drenthe stimuleert een emissieloos wagenpark door instroom van extra elektrische voertuigen en gebruik van groene laadstroom. Men bevordert ook "Het Nieuwe Rijden" voor zuiniger rijstijl en beperkt de bedieningstijden van bruggen en sluizen om energie te besparen.
  - Opwek & infrastructuur: Innovatieve projecten als PVT-zonnepanelen op sluizen worden uitgevoerd, en Drenthe koopt net als de anderen 100% groene stroom in.

Voor Noord-Brabant geldt op hoofdlijnen dat een vergelijkbaar pakket van maatregelen wordt gevolgd:

- Groene energie-inkoop,
- Elektrificatie voertuigen
- Energiebesparing in vastgoed

Gerapporteerde voortgang in CO_2- en energiereductie

De drie sectorgenoten rapporteren hun voortgang jaarlijks. Belangrijkste inzichten over resultaten tot en met 2024:

- Zeeland: heeft in 2024 haar totale CO_2-uitstoot teruggebracht tot 463,8 ton. Dit is –14% ten opzichte van 2021 (het startjaar van meten).
- Groningen: Groningen's totale CO_2-voetafdruk (Scope 1+2, incl. OV-bureau***) bedroeg in 2024 circa 468 ton.
- Drenthe: heeft in 2024 de meting van 240 ton CO_2.

Doelstellingen voor CO_2- en energiereductie

Kwantitatieve en kwalitatieve doelen van de drie sectorgenoten vertonen overeenstemming:

- Zeeland: 30% minder CO_2 in 2026 t.o.v. 2021. Daarnaast was het energiebesparingsdoel –15% eind 2030 vs. 2021, maar dit is reeds gehaald; Op lange termijn streeft Zeeland klimaatneutraliteit, in lijn met landelijke doelen (–55% in 2030, –95% in 2050).
- Groningen: 55% CO_2-reductie in 2030 t.o.v. 1990, op weg naar klimaatneutraal in 2050. Voor interne doelen hanteert Groningen o.a. 80% emissieloze lichte voertuigen in 2028, volledig gasloos vastgoed in 2028 en 100% zero-emissie busvervoer (OV-bussen) in 2030.

- Drenthe: –14,8% CO_2 en –13,5% energieverbruik in 2027, beide ten opzichte van 2024. Dit is concreet vertaald naar ~0,045 ton CO_2 reductie per fte en ~17.144 MJ minder energieverbruik per fte in 2027. Net als de anderen committeert Drenthe zich aan de Klimaatwet-doelen voor 2030 (-55%) en 2050 (-95%).

Conclusie

Uit de vergelijking komen een aantal opvallende punten naar voren:

- Ambitieniveau en voortgang: Zeeland en Groningen tonen concrete reductieresultaten: beide realiseren reeds significante dalingen (14% resp. ~35% reductie) en liggen vóór op schema voor hun doelen. Drenthe heeft ambitieuze targets geformuleerd.
- Maatregelenpakket: Alle vier de provincies voeren vergelijkbare maatregelen uit (geheel gasloze gebouwen, groene stroom, elektrificeer wagenpark, HVO-brandstof, mobiliteitsbeleid, etc.), passend bij een moderne duurzame overheidsorganisatie.

Gezien bovenstaande kan Noord-Brabant zich ten opzichte van de sectorgenoten inschatten als middenmotor, aangezien dit de initiële audit op de CO_2-prestatieladder betreft, maar er wel ambitieuze maatregelen zijn opgesteld.

5. CO_2-bewustwording binnen en buiten de organisatie

Invalshoek C: Communicatie

5.1 Sleutelpersonen

Binnen Provincie Noord-Brabant zijn er in iedere laag van de organisatie sleutelpersonen, die een cruciale rol spelen binnen het CO_2-managementsysteem voor het behalen van de doelstellingen en het doorvoeren van verbeteringen. De sleutelpersonen staan beschreven in de directiebeoordeling van 9 juli 2026.

5.2 Communicatieplan

De jaarlijkse interne en externe communicatie over de footprint, de mogelijkheden voor individuele bijdrage van medewerkers en de voortgang van het plan van aanpak en doelstellingen, gebeurt conform het hiervoor hieronder opgestelde communicatieplan.

5.2.1 Communicatiemiddelen

Er wordt gecommuniceerd via de volgende pagina's:

- Eigen organisatiewebsite, Home | Brabant
- Eigen SKAO-pagina, Mijn CO_2-Prestatieladder
- Intern via Intranet, Startpagina - BrainS

Communicatiestrategie

De provincie Noord-Brabant zet in op transparante interne en externe communicatie over haar aanpak, doelstellingen en voortgang op het gebied van CO_2-reductie. Daarnaast is de provincie voornemens om actief informatie op te halen bij andere provincies die al gecertificeerd zijn zoals Gelderland en Groningen om de eigen aanpak verder te verbeteren en te versterken. In dit kader is er reeds contact met de provincie Zeeland voor het uitwisselen van ervaringen rondom de toepassing van de CO_2-Prestatieladder en CO_2-reductiemaatregelen.

5.2.2 Doelgroepen en boodschap

De communicatie van de provincie Noord-Brabant over de CO_2-Prestatieladder richt zich op zowel interne als externe doelgroepen.

Doelgroepen

Intern betreft dit medewerkers en management, met als doel hen te informeren over de CO_2-doelstellingen, voortgang en hun rol in het realiseren van emissiereductie. Extern richt de communicatie zich op belanghebbenden zoals andere overheden (waaronder provincies), ketenpartners en de SKAO.

Boodschap en doel van de communicatie

Het doel van de communicatie is om transparant inzicht te geven in de CO_2-uitstoot, de reductiedoelstellingen en de voortgang van de provincie Noord-Brabant. Daarnaast is de communicatie gericht op het vergroten van bewustwording binnen de organisatie en het stimuleren van CO_2-reducerend handelen.

Richting andere overheden ligt de nadruk op het ophalen van informatie en het verkrijgen van inzicht in de aanpak en ervaringen van andere provincies, ter versterking van de eigen werkwijze. De provincie maakt hiermee haar inspanningen zichtbaar en werkt tegelijkertijd aan continue verbetering van haar CO_2-prestaties

Tabel; Communicatieoverzicht CO_2-Prestatieladder

Externe doelgroep			
Doelgroepen	**Boodschap**	**Doel**	**Bron**
Directe relaties, opdrachtgevers,(potentiële) samenwerkingspartners	Plan van aanpak & incl. voortgang We laten zien welke maatregelen wij nemen en welke doelen wij hebben. We delen onze voortgang en benadrukken samenwerking voor verdere verduurzaming.	Het doel is het transparant maken van de eigen CO_2-prestaties, het afleggen van verantwoording over voortgang en het stimuleren van samenwerking en verdere verduurzaming.	Brabant.nl, socials provincie

Interne doelgroep			
Doelgroepen	**Boodschap**	**Doel**	
Sleutelpersonen	We informeren over ons CO_2-jaarverslag, de doelstellingen en de voortgang. We geven inzicht in de maatregelen en stimuleren duurzaam gedrag binnen elke functie.	Bewustwording vergroten, betrokkenheid versterken en bijdragen aan het realiseren van CO_2-reductie binnen de organisatie.	Intranet; Brains
Collega's	We informeren collega's over onze CO_2-doelstellingen, maatregelen en voortgang, en laten zien hoe zij hier in hun eigen werk aan kunnen bijdragen.	Het vergroten van bewustwording en betrokkenheid, zodat collega's actief bijdragen aan het realiseren van CO_2-reductie binnen de organisatie.	Intranet; Brains

SKAO			
Doelgroepen	**Boodschap**	**Doel**	**Bron**
SKAO (website CO_2Prestatieladder, externe stakeholders)	De provincie Noord-Brabant maakt haar CO_2-uitstoot, doelstellingen en maatregelen inzichtelijk in het kader van certificering op trede 1 van de CO_2-Prestatieladder.	Transparantie bieden, voldoen aan de eisen van trede 1 van de CO_2-Prestatieladder en verantwoording afleggen over de eigen CO_2-prestaties en voortgang.	Skao.nl

5.2.3 Verantwoordelijke en planning

Op basis van onze doelgroepen en de strategische boodschap, is het communicatieplan als volgt opgebouwd.

1. Eigen website (www.Brabant.nl/klimaat)

Via de openbare website brabant.nl communiceert de provincie Noord-Brabant naar externe doelgroepen over haar CO_2-prestaties en de inzet op de CO_2-Prestatieladder. Hier worden relevante documenten, zoals het CO_2-jaarverslag, de voortgang en de doelstellingen, toegankelijk gemaakt voor een breed publiek.

De communicatie via de website is gericht op transparantie en het inzichtelijk maken van de inspanningen van de provincie op het gebied van CO_2-reductie. Hiermee informeert de provincie inwoners, ketenpartners en andere overheden over haar aanpak en voortgang, en legt zij verantwoording af over haar duurzaamheidsbeleid.

Planning:

- Bij certificering begin november 2026 (Klimaatweek) communiceren we dat we gecertificeerd zijn voor trede 1.
- Daarna zullen we jaarlijks voor externe audit (externe audit is augustus) communiceren over de her-certificering (begin van het nieuwe jaar) en daarna bij behoud certificaat.
- We delen jaarlijks onze nieuwste inzichten en voortgang trots op onze eigen website. Hier kunnen onze klanten, partners en andere externe belanghebbenden zien welke impact we maken.

2. Intern (Brains.Brabant.nl)

Intern delen we de meest actuele informatie via het provinciale intranet Brains. Dit is dé plek waar onze medewerkers alles kunnen volgen, van de nieuwste cijfers tot de stappen die we gaan zetten. We delen berichten via onze eigen groep genaamd Klimaat en delen berichten ook organisatiebreed via 'Durf te delen', zodat iedereen op de hoogte is. We moedigen iedereen aan om mee te denken en bij te dragen, zodat we samen als organisatie het verschil maken. Daarnaast organiseren we bijeenkomsten om het bewustzijn van medewerkers verder te vergroten.

Planning:

- Bij belangrijke mijlpalen zoals de certificering (november 2026) en her-certificering (2027).
- Daarnaast wordt periodiek gecommuniceerd bij belangrijke updates, zoals het beschikbaar komen van het CO_2-jaarverslag, actualisatie van doelstellingen, nieuwe maatregelen en voortgangsrapportages.
- Ook wordt aangesloten bij relevante interne momenten, themabijeenkomsten en campagnes rondom duurzaamheid, om de CO_2-Prestatieladder onder de aandacht te brengen.
- Verder wordt bij nieuwe ontwikkelingen of inzichten vanuit andere provincies (zoals opgehaalde kennis en best practices) intern teruggekoppeld via Brains.

3. SKAO-pagina (www.skao.nl)

We delen jaarlijks onze nieuwste inzichten en voortgang trots op onze eigen website nadat we gecertificeerd zijn (in 2026). Hier kunnen onze klanten, partners en andere externe belanghebbenden zien welke impact we maken.

Planning:

Jaarlijks in april, vanaf 2027. Voor certificeringsjaar 2025 zullen we voor de externe audit (eind augustus) onze gegevens delen op de onze SKAO pagina.

4. Certificering trede 1

De provincie Noord-Brabant werkt toe naar de eerste certificering op trede 1 van de CO_2-Prestatieladder. Rond deze mijlpaal wordt actief intern gecommuniceerd om medewerkers te informeren over het proces, de resultaten en het belang van de CO_2-Prestatieladder voor de organisatie. De communicatie richt zich op het vergroten van bewustwording, het delen van inzichten uit het auditproces en het stimuleren van betrokkenheid bij CO_2-reductie.

Hiervoor worden verschillende middelen ingezet, waaronder het intranet (Brains via Durf te delen & eigen groep Klimaat), interne bijeenkomsten, posters en LinkedIn. Op deze manier wordt de eerste certificering zichtbaar gemaakt en wordt de basis gelegd voor verdere ontwikkeling van de CO_2-Prestatieladder binnen de provincie.

Planning 2026:

- Juni op Brains: meedelen dat we samen met collega's van control de interne audit uitvoeren
- Medio augustus op Brains: meedelen dat externe audit er aan komt
- Eind augustus via SKAO.nl: voor het certificeringsjaar 2025 zullen we vóór de externe audit onze gegevens delen op de onze SKAO pagina.
- September op Brains: terugblik op de audit
- Oktober, na afronding audit op Brains & Brabant.nl: behalen certificering
- November op Brains & Brabant.nl: Uitreiking certificering in de klimaatweek
- December Aansluitend: opstellen van de planning voor her-certificering
- 2027 n.t.b.

6. Samenwerking

Invalshoek D: Samenwerking

In het kader van invalshoek D werkt de provincie Noord-Brabant aan het gericht ophalen van kennis en het verkennen van samenwerkingsmogelijkheden om haar CO_2-prestaties te verbeteren.

6.1 Inventarisatie kennis- en samenwerkingsbehoeftes

Met betrekking tot de (her-)certificering inventariseert en analyseert de provincie Noord-Brabant jaarlijks haar kennis- en samenwerkingsbehoeften op het gebied van CO_2-reductie, energiebesparing en duurzame energie. Hierbij wordt tevens periodiek beoordeeld of bestaande contacten en samenwerkingen voldoende meerwaarde bieden en of uitbreiding wenselijk is (vanaf 2027).

In het CO_2-dashboard wordt in het plan van aanpak per maatregel bijgehouden of er specifieke kennis- of samenwerkingsbehoeften zijn.

Binnen de organisatie zijn de volgende kennisbehoeften geïdentificeerd:

- Het verlagen van energieverbruik (**energiebesparing**)
- Het toepassen van circulair bouwen (**CO_2-reductie**)
- Het omgaan met netcongestie (**opwekken, opslaan en gebruiken van duurzame energie**)

Om in deze kennisbehoeften te voorzien, zijn relevante externe partijen en samenwerkingsverbanden in beeld gebracht, waaronder:

- Stichting Positieve Impact
  Dit platform helpt bij het opdoen van kennis en inspiratie voor het CO_2-beleid. Ook zorgt het voor delen van ervaringen met andere organisaties.
- Stichting Circulair Bouwen
  Dit samenwerkingsverband ondersteunt bij het opdoen van kennis omtrent circulair bouwen, welke de provincie kan gebruiken bij haar eigen ontwikkelingsplannen.
- CEP, met penvoerder provincie Utrecht
  Het Centraal Energie Plan regelt de gezamenlijke inkoop van energie, wat vanuit financieel perspectief, maar ook zeker vanuit duurzaamheidsperspectief een meerwaarde biedt.

Daarnaast heeft de provincie Noord-Brabant contact met de provincie Zeeland om kennis en ervaringen uit te wisselen over de toepassing van de CO_2-Prestatieladder en CO_2-reductiemaatregelen. Dit contact wordt benut om inzicht te krijgen in de aanpak van andere provincies en om hiervan te leren.

Aanvullend is het voornemen om ook contact te leggen met andere reeds gecertificeerde provincies, zoals Groningen, Gelderland en recente gecertificeerde provincie Drenthe (versie 4.0), om de kennisbasis verder te verbreden en aanvullende praktijkervaringen op te halen.

De provincie zet deze contacten primair in voor het ophalen van kennis, het delen van ervaringen en het verkrijgen van inzicht in effectieve maatregelen. De komende periode zullen de mogelijkheden voor verdere samenwerking rondom de CO_2-Prestatieladder actief worden verkend en waar mogelijk verder worden ontwikkeld.